

de waare prosperiteit van den Lande . . . (en) . . . perturbateurs van de publique rust'.

Het gewestelijk bestuur besloot verder een onderzoek in te stellen naar de inhoud van de 'declaratoires, proposities en voordragten', die in de afgelopen jaren waren gedaan 'door gewapende schutterijen, genootschappen, burgersociëteiten of derzelver ge-committeerden'. Hier proeft men even de bitterheid in Baelde's kommentaar, dat dit Rotterdamse voorstel de bron geweest is, waaruit 'alle de crimineele procedures . . . (zijn) . . . voortgesproten'. Wederom op instigatie van de stad besloten de Staten op 1 oktober de mogelijkheid te openen tot een tussentijdse magistraatsverandering.

Met dit besluit werd natuurlijk een politieke schoonmaak beoogd, zodat de diverse kolleges van burgemeesteren en de schepenbanken weer met voorstanders van de traditionele toestanden gevuld konden worden. Zoals ook in 1748 het geval was geweest, werd een speciale rondreizende kommissie namens de prins belast met de taak de vroedschappen te zuiveren. Men dient daarbij te bedenken dat de omwenteling van september 1787 slechts de gepromoveerde leden in hun functie had hersteld, maar dat overal nog legaal gekozen figuren in de vroedschappen zaten, die in een vroeger of later stadium blijk hadden gegeven van patriotse gezindheid. Het duurde voor Rotterdam nog tot 31 januari 1788, voor de wetsverzetting plaats vond, die aan tien vroedschapsleden hun zetels kostte. Onder hen was de reeds genoemde Elzevier.

Tenslotte was de Rotterdamse deputatie nog verantwoordelijk voor de resolutie van de Staten van 5 december 1787, waarbij de behandeling van politieke processen onttrokken werd aan de stedelijke schepenbanken en rechtstreeks werd opgedragen aan het Hof van Holland. Waar zó de stadsregering naar buiten optrad, valt het niet te verwonderen dat zij bij het beredderen van de interne boedel blijk gaf van een gelijke onverdraagzaamheid. Zo kreeg een groot aantal burgers, die een stedelijk ambt bekleedden en van wie bekend was dat zij een rol hadden gespeeld bij de patriotse remotie van 23 april, – het ging daarbij om notarissen, belastingambtenaren en makelaars – de aanzegging, dat ieder voor zich een schrijven had te richten aan burgemeesteren 'met erkentenis van hunne onbedachtzaamheid, en bijvoeging der redenen en motieven, welke hun daartoe hebben bewogen'. Nagegaan zou dan